

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marți și Vineri

Prețul inserțiilor: un șir pe 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Răspunderea...

Se mântuise serbarea comemorativă a dascălului credincios: Gheorghe Lazăr.

Călătoream spre casă.

În tren, o afluență uriașă. Abia am putut să străbat în compartiment.

Lângă mine povesteau, în veselă dispoziție, doi bărbați tineri, în haine curate. Unul, cu mustața rasă, celalalt cu ea retezată. Mă priviră cercețitor, — eram în haină preotească, — și prinseră a vorbi:

— Ascultă, frate, adevărat este căre că frica de Dumnezeu formează începutul înțelepciunii?

— Se poate... dacă așa spun preoții, răspunde celalalt.

— Aceasta mi se pare nonsens!

— Va fi, cam așa ceva...

Și zimbeau cu înțeles. În „înțelepciunea lor” se credeau judecători chemați să pronunțe sentință asupra adevărilor creștine...

Firul povestii se toarse mai departe:

— Spune, frate, îți poți imagina o ființă supremă în trei fete?

— Nu e vorbă să imaginezi!... E vorbă «să crezi».

— Dar eu vorbesc de imagine. Am văzut odată o făptură moartă cu două capete...

— Ei și?

— Ei și? După acest model, parcă tot nu mi-aș putea imagina o ființă cu trei fețe...

În avântul cuvântului spus cu atâta «duh» critic al celor doi tineri formeși,

ei mă priviră sfidător. Am intrat în vorbă, cu blândețe și cu seriozitate. Și atunci am avut nenorocul să fac descoperirea că cei doi «critici» erau: doi învățători de stat, directori școlari.

M'am înfiorat. Mi-au răsărit fără voie în minte scene ateiste școlare din străinătate despre care citisem în reviste, și simțeam plutind acum în jurul meu duhul școalei laice, de care se stinge flacăra credinței, și de care se vestejesc florile virtuților și piere viața...

Neghina necredinței, s'ar putea oare să se fi înfipt în ogorul nostru sufletească? Rosta ei prădalnică otrăvește oare nestințieră și în larma orașelor, și în liniștea satelor?

Eată o pătrunsă — la părere — chiar în sanctuarul școlii.

La catedre preleg, ici colo, ucenicii devotați ai lui Volney, Büchner, Haeckel și alți lăcșeri ai modernismului excesiv...

Eră în preajma Nașterii Domnului din anul îngropat de curând în ținuturile vremii. Preotul unei parohii își pregătise elevii pentru spălarea sufletului lor prin taina spovedaniei și pentru întărirea lor sufletească prin primirea mănăstirii cerești, a trupului și sângelui Domnului. Învățătorul, — pe vremuri lumină care se stinge luminând pe alții — de astădată îi opri, spunând copilașilor nevrozați:

— Acelea, — spovedirea și cuminecarea — să le isprăviți în vacanță.

Ear preotului îi aminti de «legi școlare», zicând:

— Regulamentul nu dispune să se spovedească și să se cuminece elevii...

Cu alte cuvinte: Legea școlară să fie superioară legii dumnezeiești și Regulamentul mai tare decât Evanghelia Mântuitorului?!

Măi cunosc asemenea scene caracteristice... La trebuință aș putea reveni.

În fața aparițiilor d'acost soi mi-am zis cu amărăciune:

Astfel de ființe încetescă d'a mai fi lumina care se stinge luminând; ele sânt întunerecul care crește și întunecă pe alții nenorocindu-i...

Credem și sperăm, cu toate acestea, că duhul rău al vremii nu se va sălășlui în încăperile școalelor noastre, și că acest duh va fi stărpit și de acolo, unde a început — spre nenorocire obștească — să pătrundă. Corpul învățătoresc al țării noastre este înzestrat cu puteri luminate și cu voințe înțeleghătoare, închinare iubirii de neam a unui popor, în care prefacerea sufletelor nu se poate înfăptui decât în cadrele religioase creștinești moștenite din părinți și din străbuni.

A. Nann.

Organizarea bisericească, după Statutul organic șugunian, și-a găsit un neobosit combatant în coloanele revistei din București, cu rumele *Cruce*, care spune negru pe alb, că Săntul organic este «opera unguilor».

Constatăm, de astădată cu satisfacție, că tot într-o publicație din capitală se scriu tocmai acum, despre Statutul organic, următoarele:

Școala șuguniană era o școală de organizare solidă, gospodărească, năzuind la o poli-

FOIȘOARA

Gânduri în clipe de reculegere

1. Răsare lumina pe culmi...

Pe culmi înalte în pâlcuri de nori, pe culmi pleșuvite de vânturi, pe culmi repezite din sânul pământului în slăvi fără margini, se aprind diminețile lumii uriașe și 'mbracă în văpăi neștăute vâsduhul...

Acolo e slobod și gândul de griji și trupul de sarcini. În flăcări nestinse se topește durerea și iese curat ca seninul sufletul meu ca să sboare din păcle, să sboare din tină, să sboare spre soare și tihnă.

Tu, Doamne, dă inimii mele avânt și buzelor mele cuvânt și dorului meu izbăvire: Fii darnic cu cel ce-ți cerșește ușurare, dă aripi luminii din mine, desă mă din vraja deșartă a lumii — arată-mi spre ce porți de 'ndurare să mănec.

Răsare lumina pe culmi!... De-ar răsări și în mine!...

Trimite-mi o rază măcar, și-o toarnă în ființa-mi pierdută 'n volburile de praf. De nu viu la Tine, la cine să merg?

Isoarele turburi din vasc mi-au otrăvit gândul destul. Mi-e sete de Tine, mi-e sete de viață frumoasă și norăi lată pornit-am în zori către Tine, și urc către culmile Sfințeniei Tale. «In casa Ta vecinici sânt multe locașuri» la-mă la Tine 'n gzdă. Am ostentî pribegind între oameni — pe plășuri pârăgite de patimi. Sânt ars și rănit și mor de atâtea chinuri.

Sus suflete, urcă, nu pregetă, haideti înaintea, mai sus, tot mai sus, mereu, lată, acă, puțin, zcrește, răsare lumina pe culmi și vreau s'o sorb toată!

O! De n'ai fi Tu, Doamne, în mine, nu Te-aș mai căuta eu pe culmi!...

Ajută-mă Doamne și la-mă de mână Sânt fiul lui Petru pe valuri!...

Dr. Gr. Cr.

Duh este Dumnezeu, și cel ce se închină Lui, cu duhul și cu adevărul se cade să se închine. Slavă dela oameni nu tou. (Ioan 4, 24, 5, 41).

Cuvânt funebrel

— Rostit la înmormântarea directorului de bancă Nicolae Macrea din Hunedoara, de Pr. Dr. V. Oana, adm. protopopeșc —

«Fericit bărbatul, care n'a umblat în statul necredincioșilor, și în calea păcătoșilor n'a statut, și pe scaunul pierzătorilor n'a șezut.»

(Psalm 1, 1).

Jalnici ascultători, — Psalmistul ferecește pe omul drept, pe bărbatul, pe care ispitele, plăcerile și desertațiunile lumii acesteia nu l-au putut abate dela calea bună și dreaptă. Cât de mult se potrivește cuvintele psalmistului în fața acestui sicriu, care adăpostește osemintele nefleșite ale unui bărbat, însuflețit în viața lui de cele mai frumoase sentimente pentru binele orașului acestuia, pentru înălțarea bisericii noastre strămoșești și pentru propășirea românismului. Cu frunțile plecate stăm acum în fața sicriului lui, întrebându-ne cu sf. Scriptură: Ce este omul, Doamne?...

Cine ar fi bănuț, că se prăbușește atât de curând în mormânt? Doamne, de unde voi în-

tică culturală în slujba existenței naționale. Poate vom fi pe unii, dar de fapt nu exagerăm nimic afirmând că adevăratul partid național al rezistenței ardelenști a fost *armătura de fier deștită din Statutul organic al lui Șaguna*: biserică. V vorba corifeilor politici, chiar când izbucnea să răsună în parlamentul Budapestei, rămana de cele mai multe ori vorbă. Fapta rezistenței se clădește, peatră peste piatră, metodic, în cadrele arhitecturale ale organizației bisericesti.

Biserica ortodoxă în Polonia. Vicepreședintele consiliului de miniștri polonez, Thugutt, a declarat mitropolitului Dionisie, care este șeful bisericii ortodoxe în Polonia, că guvernul polonez consideră biserica ortodoxă în Polonia ca un element de ordine și de pace socială, și că el are intenția de a regula în cel mai scurt termen chestiunea situației legale a bisericii ortodoxe în Polonia. Proiectul de lege relativ la aceasta trebuie să fie gata în două săptămâni și adus în vigoare după ce va fi pus în acord cu părerea și dorințele puterilor supreme ale acestei biserici în Polonia.

Senatul Universității din Varșovia a încredințat unei comisii speciale elaborarea unui proiect pentru organizarea unei facultăți teologice ortodoxe pe lângă acea universitate. Mitropolitul Dionisie a primit să fie profesor la această facultate și curator al ei.

Fuziune. Comunicate date din partea comitetelor executive ale partidelor vestice: fuziunea partidului național român cu partidul naționalist al poporului. Impunitățile de președintele partidului naționalist, — dl prof. N. Iorga, absent din țară, — înlocuitorul său, dl C. Argetoianu, declară că fuziunea se face pe baza ideii naționale fără tranșă, a înălțării principiului luptei de clasă și a întrebării mijloacelor legale.

Comisiunile care s-au ales, vor studia chestiunea fuzionării organizațiilor din provincie.

Mai sânt câteva exemplare din Calendarul Bunului Creștin pe anul 1925

Se vinde la **LIBRĂRIA ARHIDIECEANĂ în SIBIU**, și la alte librării. — La cererile prin **MANDAT POȘTAL** se va adăuga 5 Lei pentru porto și recomandat.

cepe și unde voi sfârși acest cuvânt al durerii, ce ne a copleșit și pe noi, cari ne asociem în jalea profundă ce se așterne peste inimile noastre, adânc întristaților membri ai familiei...

Dar, voi v-ați întemeiat întreagă viața familială pe înviștărea evangheliei creștine; vă înălțați deci inimile spre Domnul vieții și al morții.

Și dacă cuvântul nostru este prea slab, ca să vă poată mângâia în marile dureri, ridicăți ochii inimilor voastre spre cer, căci de acolo vine mângâierea, ajutorul și tot darul desăvârșit.

Adormitul în Domnul, directorul Nicolae Macrea, s'a născut în comuna Topârcea, județul Sibiu, din părinți țărani, la 1876. Primele îndemnuri spre înaintare le-a primit la școala și biserica din sat: Școala și biserica i-au rămas până în clipa din urmă a vieții sale, ca două instituții, care le-a iubit mai mult și pentru care a jertfit totdeauna cu drag.

Ca tânăr școlar s'a susținut și ridicat din putere proprie, prin muncă neobosită, prin ambiție nobilă de înaintare.

Activitatea publică și-a început-o ca funcționar la «Concordia» în Sibiu, de unde a trecut la institutul financiar «Corvineana» din loc. Dela înființarea băncii «Agricola» a trecut la acest institut ca secretar, ear acum de 10 ani conduce acest institut ca director. Activitatea desfășurată

Monumentul lui Eminescu

Un comitet, în frunte cu generalul Traian Moșoiu ca președinte, M. Sadoveanu și T. Enăscuț, ca vicepreședinți, și mai mulți scriitori ca membri, face azi la dăruirea românilor pentru glorificarea lui Mihail Eminescu printr'un monument, care să împodobească în sfârșit capitala țării cu luminosul chip de Titan al grațului românesc.

România, ni-o spune acela, nu are încă un monument de artă vrednic de cel mai mare și mai nefericit erou al simțirii și al cagerii românești...

Lista de subscripție circulează pretutindeni. S'au semnat, până acum, sume frumoase, — și se vor mai semna.

Monumentul lui Eminescu ar fi să se ridice la primul rând al Șoselei, unde primăvara înfloresc teii și toamna își scutură frunzele frunze. «Când toți cel din lăuntrul orașului — scrie un confrate — ne vom simți obosiți de toate deșertăciunile, vrem la picioarele lui să ne găsim îmbărbătare, și ridicând ochii spre chipul lui, să-i ridicăm totodată spre cerul pe care ne-am desvâjât să-l vedem».

Inițiativa ridicării monumentului prin subscripție publică este luată de cercul revistei Gândirea și a ziarului Cuvântul, unde se pot trimite contribuțiile.

Apelul lansat face deosebită cinste talentelor noștri scriitori.

O falsă Cassandra

(Al doilea articol)

În cartea II a Împăraților, Cap. 15, se istorisește cum Avesalom, răzvrătitul fiu al lui David, ca să-și câștige partizani, cu care să ursepe tronul tatălui său, s'a așezat la lăturea drumului porții, unde ținea Împăratul judecata, și lingurind pe toți Împărații nemulțumiți le zicea: «Cuvintele tale sânt bune și drepte, ci nu este la Împăratul nimeni să te asculte? Cine mă va pune pe mine judecător pe pământ, ca să vie la mine tot omul, care va avea pricire și judecată, eu voi face lui dreptate». (Cartea II a Împ. Cap. 15, v. 1—4).

Din ultimele numere ale revistei «Crucea» se vede, că păr. Moșoiu voeste să ia rolul lui Avesalom față de biserica din Ardeal. În chestia distribuirii congruei, a alegerii comitetului parohial din Brașov, a instituirii protopopului din Brașov, păr. Moșoiu adăpostește atât de bucurii murmurale celor nemulțumiți și le întrebuințează spre a ataca conducerea bisericii din Ardeal. Dacă Sf. Sa ar sta la ușa Venerabilului Consistor din Sibiu, de sigur ar avea mai multe și mai dese prilejuri plăcute de a

găsi cusururi Statutului organic, tema sa predilectă. Lucrul se explică. Dacă 2 Împărați merg la judecată, e firesc ca de acolo să iasă unul mulțumit și celalalt nemulțumit. Decât, părintele Moșoiu e preot sub disciplină ierarhică, și ori cât ne-am fi deprins cu libertatea desfrănată a presei, totuși e apariție neobișnuită de a vedea o revistă cu caracter bisericesc purtând împotriva arhierilor și a unor mădulare ale bisericii o campanie atât de pătimășă, încât a scos din calmul lor și pe seninii redactori ai Revistei Teologice. Când prin revista «Crucea» ni se impune, că Statutul Organic ni-a fost impus de unguri și că noi «parcă oțăm după Budapesta», e greu să îți păstrezi calmul.

Și fiind că păr. Moșoiu își continuă și în ultimul nr. din «Crucea» pătrăbile pătimășe, nu ne putem opri de a nu mai releva câteva contradicții și monstruozități din articolele sale.

Pe fiecare pagină a revistei «Crucea», Sf. Sa afirmă că scrie din dragoste nefățărită pentru biserica sa, că voeste să apere autoritatea episcopală, demnitatea ierarhică și vaza bisericii. Ceeace însă nu-l împiedică, să combată modalitatea de distribuire a congruei preoților prin Consistorii, declarând pe față, că prin această procedură ierarhii ardeleni voesc să-și susțină autoritatea, pe care altfel nu și-ar putea-o menține, să însinue în noțiile malfăoase, că arhierii ardeleni au o atitudine prea pretențioasă în chestia misiunii interne, a patriarhatului românesc, și să acuze episcopatul nostru de atitudine absolutistică.

Chiar dacă aceste atacuri ar veni din partea laicilor, ele ar fi surprinzătoare prin insolența lor: sânt însă cu atât mai detestabile fiindcă vin din partea unei reviste bisericești și dela un preot, care stă sub disciplină ierarhică. Aceste sânt însă nu numai monstruozități de ordin moral, ci și intelectual. Căci pretenziile greșeli înșirate de «Crucea» se întâmplă sub imperiul Statutului organic, pe care păr. Moșoiu îl socotește între altele, vinovat și de marele păcat, că strîbește autoritatea episcopală. Într-o discuție ori cât de acerbă, trebuie totuși să se păstreze o umbră de bun simț și de logică. Na poți cere ca voința arhierului să fie suprema lege în dieceza sa, — dar în același timp să reproșezi aceleiași arhieru despotism, dacă voeste să-și afirme voința în cadrele unei legi, pe care o combate tocmai fiind că leagă mâinile episcopului. Contradicția e evidentă. Vorbesc de întregirea protopopiatului din Brașov.

Părintele Moșoiu învinuiește Statutul organic, că deschide porți largi politicianismului spre a se introduce în biserică și a-i prăpădi ortodoxia. Față de această gravă acuză noi constatăm, că Statutul organic asigură bisericii cea mai deplină autonomie, ce se poate închipui într'un stat de drept, cum arată § 1 din acest statut, care glăsuiește astfel: «Biserica... își regulează, administrează și conduce independent afacerile sale bisericești, școlare și fundaționale...»

n jurul acestui institut, conlucrarea armonică cu ceilalți tovarăși de muncă, ni-a dat o fortăreață economică, culturală și națională prin institutul «Agricola».

Financiar destoinic și condus de spirit comercial cinstit, directorul Nicolae Macrea nu s'a mărginit la lucrările de funcționar: ci, din dragostea mare ce-o avea pentru masele poporului, a luat parte activă la toate mișcărilor culturale, naționale și economice ale Ardealului rob și desrob. Nicolae Macrea a fost înainte de toate român bun și onest, care a lucrat mult, îndeosebi pentru ridicarea țărânilor pe toate terenurile.

Ca român și creștin bun avea dragostea și priceperea desăvârșită pentru nevoile și lipsurile tuturor așezămintelor noastre naționale. Azi de-arândul a fost deputat la sinodul arhidiecezan de Sibiu și Alba-Iulia, referent financiar în această corporațiune, stimat și apreciat de toți ceice l-au cunoscut.

Sforțările ce le-a depus pentru înălțarea bisericii noastre din Hunedoara, timp de 16 ani episcop al acestei biserici, jertfel ce le-a adus pentru această biserică, clopotul cumpărat acum în urmă pe șesele sale, toată munca de secretar al comitetului parohial și membru permanent al acestui comitet, sânt tot atâtea mărturii vii, că

biserica din Hunedoara pierde pe unul din cei mai distinși filii ai săi și pe unul din cei mai buni creștini. Nu este biserică, școală sau altă instituție națională între granițele protopopiatului Hunedoara, care să nu fi fost ajutorată de dir. Nicolae Macrea. Asociațiunea, societățile culturale și economice de aici și din altă parte, camera de comerț din Deva, corporațiunile locale și externe din care a făcut parte și în sinul cărora a desvoltat largă activitate, mărturisesc vrednicia lui și binecuvântate roadele muncii sale.

În toată viața lui: cel neștiutor a primit dela dănsul învățătură bună, cel întristat cuvânt de mângâiere și îmbărbătare, cel lipsit sprijin în vreme de lipsă și necaz. Pentru toți era pildă a muncii strălucitoare, a cinstei, a jertfelor pentru binele altora, muncind neobosit din straja dimineții până în noapte și răspândind în jurul său bunătate din belșug. Orașul Hunedoara, biserică, școala și toate instituțiile și corporațiunile din care a făcut parte, așteptau încă multe și mari servicii dela dănsul, — dar Providența a voit să ne zgudue sufletele și să ne arate, că pierderea câte unui astfel de stălp al vieții noastre publice, trebuie să fie pentru noi îndemn de a continua cu aceeași iubire caldă de neam munca pentru înălțarea neamului, cercând să umplem cu demnitate golurile, ce se ivesc prin

Nu există pe lume însă lege, care să nu poată fi eludată sau violată de cei ce vor și pot să n-o respecte. Constatăm, că imixtiunea politicianismului pe timpul statului ungar s'a produs, pe cât știu, numai prin nelămurirea cătorva alegeri de episcopi, un drept asigurat de altfel prin lege, — s'a produs mai violent o singură dată, pe timpul războiului, când toate legile erau suspendate... (Strășitul urmează).

Memoriul dlui Vasile Goldiș către dlul Iuliu Maniu

Acest document, care va rămâne act istoric, și asupra căruia vom avea prilej să revenim, este semnat de mai mulți bărbați de seamă ai partidului național în frunte cu dlul V. Goldiș, I. Lupas, I. Lapedatu, Dr. A. Lazăr, Dr. I. Marșeu, deputați, și Silviu Dragomir, profesor universitar.

Memoriul este următorul:

Răspunsul dlui Iuliu Maniu, la comunicarea ce i s'a făcut în meritul unor serioase îngrijorări privitoare la rezultatele chipului și metodelor de conducere a partidului național român, ne face impresia, că dlul Iuliu Maniu poate chiar din vîna expunerii sumare a acelor îngrijorări ori n'a sesizat fondul comunicării, ori a crezut util a l trece cu vederea, subliniind în răspunsul său pretenția intențiuni de manifestare a unor velleități inadmisibile ca factori decisivi în organizarea, în conducerea și în funcționarea oricărui serios partid politic care ca obiectiv al său prosperitatea statului și a națiunii, în serviciul cărora înfăptuiește.

Astfel, în sufletul oricărui lector imparțial, răspunsul dlui Iuliu Maniu produce impresia, că dă creda ori se face a crede, că la baza obiecțiunilor formulate față de defectuositatea și greșelile conducerii partidului național s'ar afla pe deoparte încercarea de a procura o majorare a cercului de influență și atribuții pentru unii membri marcanți ai partidului pe simplul motiv, că danșii aparțin bisericii ortodoxe române, și că prin urmare mișcarea recentă din sânul partidului ar avea colorit confesional cu scopul de a reduce importanța uniților și a sporti pe aceea a ortodocșilor în viața partidului, pe de altă parte ambiția peste măsura facultăților sale morale, intelectuale și politice și năzuința dlui V. Goldiș de a se constitui factor hotărâtor în viața partidului micșorând autoritatea președintelui dlui Iuliu Maniu.

„Situațiunea partidului nemulțumitoare“.

Aceste premise ale dlui Iuliu Maniu sînt însă absolut false.

Acei membri ai partidului național, cari de vreme îndelungată și în măsură majorată prin repetirea procedurilor, dispozițiunilor și făptuirilor, după părerea lor greșite, ale conducerii — se cred avînd motive de a socoti situațiunea

partidului nemulțumitoare, au sfîrșit prin examinarea serioasă a cauzelor acestei situațiuni și prin contemplarea mijloacelor de îndreptare.

Deoarece ne vine greu a presupune că dlul Iuliu Maniu intenționat ar fi căutat să deplaseze fondul chestiunii, avem loialitatea a crede, că pricina falșelor premise, pe care se întemeiază răspunsul d-sale, trebuie s'o căutăm în mîncitatea expunerii ce i s'a făcut asupra celor discutate la Sibiu, pentru a înlătura neînțelegerile privitoare chiar la fondul diferendului, ne vedem nevoșiți a declara, că pe deoparte situațiunea după părerea noastră, nemulțumitoare a partidului național trebuie să s'o atribuim seriei de greșeli, care s'au succedat dela 1918 și vîna în zilele noastre la funcțiunea partidului, greșeli fără îndolală ale conducerii, și că pe de altă parte îndreptarea o putem aștepta numai dela schimbarea chipului de conducere a acestui partid. Această convingere a noastră nu dorește nici velleități confesionale, nici comploturi de răsturnare de șefi.

Avem prin urmare îndostoria dublă de a evidenția greșelile, la care am făcut aluzie și apoi de a da soluția pe care o credem propice pentru îndreptarea situațiuni.

„Greșeli incontestabile“.

Trecînd în revistă istoricul partidului nostru dela 1 Decembrie 1918 și pînă în zilele noastre, dimpreună cu toți iubitorii de adevăr, a trebuit să constatăm o serie de greșeli incontestabile. Nu vom mîrgini deocămdată la înșirarea lor, căci le credem atât de evidente, încît n'au nevoie de explicațiuni, pe care la caz de trebuință ne angajăm a le oferi. Nu ne vom referi la Consiliul dirigint și la gestiunea lui, socotim însă ca o greșală chiar declarațiunea dlui Iuliu Maniu în ședința Consiliului de miniștri ținută în vara anului 1919 la Sinaia sub președinția Maiestății Sale Regelui, că nici un patriot veritabil, cu atât mai puțin un adevărat nu ar putea vreaodată să accepte hotărârile congresului dela Paris privitoare la Romînia, prin care declarație i s'a fixat partidului național o orientare, pe care cîteva luni mai tîrziu a fost nevoit s'o abandoneze, micșorînd astfel vaza și încrederea în seriozitatea și soliditatea partidului nostru. În toamna anului 1919 s'a produs apoi amestecul absolut nemotivat și incompetent al Consiliului dirigint în lupta dintre partidele politice ale vechiului Regat prin predarea de către dl. I. Maniu în mîinile Maiestății Sale Regelui a memoriului prin care se dădeau Maiestății Sale sfaturi și i se cerea amînarea alegerilor parlamentare pînă vor accepta să ia parte la ele și dñii general Averescu și Tache Ionescu, tot în acest timp prezentarea unor membri din Consiliul dirigint la fostul prim-ministru general A. Văitoianu, pe care i-au provocat foarte serios să-și dea demisia, fiindcă noul guvern vreau să-l compună danșii. (Va urmă).

Adunare generală. Președintele organizației județului Târnava-Mare a partidului național, dl Dr. D. Roman, a convocat, în baza dispozițiunilor Statutului, adunarea generală județeană ordinară, pentru județul Târnava-Mare a P. N. R., pe ziua de Duminecă, 15 Februar 1925, ora 12 a. m. la Sighișoara, în sala societatea industriașilor.

† **Nicolae Maxim.** Marți, în 20 Ianuar, a fost adus corpul, nelusificat al lui Nicolae Maxim, decedat în sanatoriu din Geogiu și înmormîntat în cimitirul comunal. Nicolae Maxim, născut în comuna Avrig, ca cel mai mic fiu al fostului protopop Vasile Maxim, la anul 1861, a absolvat liceul real din Sibiu și politehnica din Viena, a funcționat la Căile Ferate Române pînă la moarte. La școalele evanghelice reale din Sibiu a fost unul dintre cei mai buni matematicieni, așa că profesorul de matematică Albrich s'a exprimat că în lunga i carieră de profesor n'a avut un al doilea elev așa de bun ca pe Maxim. Protopopul Maxim, titlul decedatului N. Maxim, a strîns toate cărțile rămase pe urma lui George Lazăr și le a dat fostului vicar Dr. Il. Pașcariu, ear pașaportul lui G. Lazăr cu care s'a însoțit în 1821 la Avrig a ajuns în posesiunea lui N. Maxim, care l-a dăruit Academiei Române. Poate că au mai rămas ceva cărți dela George Lazăr și pe urma decedatului N. Maxim: ar fi bine să nu se lăstrăneze. *Un contemporan.*

La Siberia! O statistică oficială rusească arată că la 1 Dec. 1924 se aflau deportați în diferite părți ale Rusiei, și în special în Siberia, 415 mii cetățeni, de toate categoriile sociale. Dintre ei 89 de mii sînt deportați fără nici un fel de judecată. Eată că sovietele s'au întrec în acordarea «libertăților» cu dispărutul regim al țarismului.

Cît a costat războiul? Institutul Carnegie a calculat cît a costat războiul mondial și care e numărul exact al morților. După datele acestui institut, România a pierdut pe front în morți și dispărui 455,117 vieți omenești, la care se adaugă 300,000 răniți. Aici nu sînt luați decît cei morți și dispărui pe front, astfel că la accepția urmează să se adauge cei morți în Moldova de filozof exantematic, cum și cei morți în urma rănilor primite. Antanta a pierdut în oameni 11,597,245, ear în valori, vapoare scufundate, distrugerii etc. 5,152,345,000 funți sterlini. Dacă o viață omenească o prețuim în bani, ajungem la concluzia, că numai viețile omenești ale Antantei fac încă peste 4½ miliarde funți sterlini, ceace cu pagubele celelalte se ridică, numai pentru Antantă, la 10 miliarde funți englezi. Cu pagubele celelalte, și anume producția care a lipsit și ceace s'a consumat din stocurile existente, după socotilele acelu institut, pagubele totale în aur sînt din partea Antantei de o mie de miliarde franci aur. Puterile centrale au o pierdere de 75% față de pierderile Antantei.

INFORMAȚIUNI

Distincții. Au fost distinși cu decorația *Steaua Romînelor* membrii comitetului central dela Asociațiune, ca recunoștință pentru activitatea desfășurată cu prilejul serbării centenare Avram Iancu din vara trecută. Decorați sînt dñii: Dr. O. Russu și Dr. O. Moga, în grad de comandanți; Dr. V. Bologa, Dr. I. Bunea, Dr. L. Borcea, I. F. Negruț, R. Simu, N. Togan și I. Vătășanu, în grad de ofițeri.

Bacalaureatul. Cum am vestit, dl Dr. C. Anghelescu, ministrul instrucțiunii, a făcut proiectul de lege pentru a înființa din nou examenul de bacalaureat. Corpul profesional secundar a hotărât să se întrunească în curînd, să studieze chestiunea și să expună punctul său de vedere.

Diapozitive. Muzeul pedagogic al «Casei Școalelor» posedă 12,000 diapozitive pentru proiecțiuni luminoase. Diapozitivele se împrumută fără nici o plată școalelor și tuturor instituțiunilor care le cer. Cererile de împrumut și catalog se vor adresa direct muzeului pedagogic, București, strada Victor Emanuel III, Nr. 11.

† **Otilia Comșa n. Cioran,** soția profesorului I. P. Dimitrie Comșa, în urma unui morb îndelungat, și-a dat sufletul în mîinile Creatorului, Marți în 27 Ianuar la ora 12½ a. m. În etate de 68 ani. Rămășițele pămîntesti ale răposatei s'au așezat spre veșnică odihnă în cimitirul central, Sibiu, în 29 Ianuar la ora 2 p. m., din locuința strada Crucii Nr. 7. Odihnească în pace!

ȘTIRI LOCALE

Conferințe. Despărțămîntul Sibiu al Asociațiunii, secția Sibiu a Asociației profesorilor secundari români, în legătură cu «Extensiunea universitară», și-au continuat seria de conferințe: Vineri, în 30 Ianuar, Duminecă și Luni, în 1 și 2 Februar. Vineri seara a vorbit, despre Eminescu, dl *Mihail Dragomirescu*, profesor universitar în București și director al «Institutului de literatură» din capitală.

În prelegerea sa de Vineri, ținută despre «Titanul graiului românesc», dl profesor universitar M. Dragomirescu ni-a împărtășit cîteva lucruri cu adevărat frumoase, expuse în forme corecte și — în locul profunzimii, — cu o rară profunsiune de cuvinte iscusit alese. Caracterizarea scurtă ce ni s'a făcut despre Eminescu, poet creator de limbă nouă, pesimist, dar și optimist, — o cunoaștere de altfel din aprețierile publicate de Titu Maiorescu și alți critici literari. Dl Dragomirescu ni-a făgăduit însă, pentru o viitoare prelegere, analiza poeziei Lucrețiu, de Eminescu. Dorim să-și poată realiza promisiunea această cît mai curînd.

Despre conferințele din 1 și 2 Februar, ale dlui G. Bogdan-Duică, — în numărul viitor.

Adunare. Comitetul grădinei de copii urbane Nr. 1 din strada Avram Iancu Nr. 6, conform art. 98 din Regulamentul legii școlare, invită pe toți părinții copiilor și pe toți binevoitorii școlii la adunarea generală, care se va ține în localul acestei școli Duminecă, în 8 Februar 1925 d. a. la ora 3, ear în caz că nu

pierderea bărbaților, cum a fost dir. Nicolae Macrea.

Corab'a lui stă gata să plece de pe acest tărâm al sbuciumărilor adeseori zadarnice, pe celalalt tărâm al veșniciei și să se apropie de Cel ce ni-a zis nouă: «Eu sînt calea, adevărul și viața; cel ce crede întru mine, de va și muri, viu va fi».

Pe El, pe Domnul și Dumnezeu și Mîntuitorul nostru Isus Hristos să-l rugăm, ca pe acest credincios, care s'a luptat luptă bună și a păzit credința, să-l învrednicească a lua cununa cea nevestețită a mîririi, gătita tuturor celorce iubesc arătarea Domnului... (Urmează lertăciunile).

Și acum, înălțându-ne pe aripile credinței la Tine, izvorul cel veșnic al iubirii și noianul nesfîrșit al mîlei, — Te rugăm primește sufletul curat al acestui credincios în sfintele Tale mîni; ear pe noi cercetează-ne cu îndurarea și ne mîngîie cu mîngîierea Ta, — căci ajutorul nostru și tăria noastră Tu ești, Doamne, și te-ai făcut nouă spre mîntuire, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

sunt prezenți membri în număr cerut, se ține la 15 Februar a. c. fără privire la numărul celor prezenți.

Teatru. Joi s'a jucat din partea trupei germane, piesa lui Frank Wedekind, *Regele Nicolae sau Asa în viață*. Este o lucrare dramatică de seamă, ale cărei tablouri — regele suferind umilițiile plebeilor — sunt pline de viață și de culoare. Reprezentația cu multă îngrijire, este vrednică să fie văzută. Duminică se dă: comedia *Teodor Costin*. — Vineri, în 6 Februar: reprezentație românească, *Floarea de lămâie*, cu dl V. Maximilian.

CARTI ȘI REVISTE

Revistă nouă. Primim în număr din *Înfrățirea*, revista Asociației preoților din județul Vlasca, cu următorul cuprins: Cuvânt înainte de Pr. Const. Cercel. Scopul nostru de Pr. Const. R. Coman. La viața cea adevărată prin sf. Evanghelie, de prof. D. Boroianu. Cuvinte de mângâiere, de arhim. T. Mihăilescu. La iese, de Pr. C. Dumitrescu. Biserica, de Pr. Const. Cercel. Primejdia luxului, de Pr. Const. Cercel. Informațiuni și note. — Spor și viață lungă doric noului confrate.

Nr. 44/1925

(8) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II Aciliu, protopresbiteratul Săliște, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Salariul dela stat cu adăusele de scut-pete etc., conform pregătirii și anilor de serviciu.
2. Cele fasonate în coala B.
3. Folosirea cimitirului bisericii și a grădinei pe care e proiectată clădirea bisericii nouă.
4. Câte una ferdelă de cucuruz de fiecare casă.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopesc în termenul legal și, după prealabilă încredințare a oficiului protopesc, se vor prezenta în parohie în vre-o Duminică sau sâmbătoare spre a se face cunoscuți poporului.

Săliște, la 21 Ianuar 1925.

Oficiul protopesc al Săliștei în înțelegere cu comitetul parohial ort. român din Aciliu.

Dr. Dumitru Borcea,
protopresbiter.

Nr. 158/925

(6) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Sâmbăta de sus apuseană, din tractul protop. Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile de la întâia publicare în Telegraful Român.

Emolumentele sânt, pe lângă stola obișnuită și stabilită prin coala B, pentru întregirea dela stat, 5 jug. sesie parohială,

Cei cari doresc a concura la acest post să-și înainteze actele la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul prescrip. și să se prezinte în parohie spre a lua contact cu poporul.

Făgăraș, la 8 Ianuar 1925.

Oficiul protopresbiterat în înțelegere cu comitetul parohial resp.

Nicolae Borzen
prot.

Nr. 16/1925

(3) 2—3

Concurs

Pentru întregirea reînființatei parohii de cl. I. Odoarhei, protopopiatul Sighișoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. Cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor precești dela stat.
2. 20 jugăre porțiune canonice promise de comisiunea reformei agrare; dintre cari un (1) jugăre e destinat pentru edificarea bisericii, a casei parohiale și a casei culturale.
3. Stola uzitată.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopesc în termenul legal, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, în 18 Ianuar 1925.

Oficiul protopesc ortodox român al Sighișoarei în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Munteanu,
adm. protopop.

Nr. 4/1925 ppb.

(6) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante:

1. Bulzești de Jos cu filiile Străuți și Ticeri.
2. Bulzești de sus, ambele parohii de cl. III, protopresbiteratul Zarandului, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor precești dela stat. Alte venituri altele de celea stolare nu sânt.

Doritorii de a ocupa aceste posturi își vor înainta cererile conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterat al Zarandului, și se vor prezenta în parohia unde voesc să fie aleși, pentru a face cunoștință cu poporul și a celebra și cuvânta.

Brad, la 16 Ianuar 1925.

Piso,
ppresbiter.

Nr. 441

(1) 2—3

Concurs

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român pentru întregirea postului de parch în următoarele parohii vacante din tractul Devii:

1. Varmega, pe lângă emolumentele: casă parohială corespunzătoare, birul preotesc câte o ferdelă de 30 litri cucuruz de fiecare familie (100 familii), sesie în prospectivă și stolele uzitate.
2. Certejul de sus, cu casă parohială și 3 jug. sesie, birul preotesc și stolele îndatinate.
3. Megura cu filia Toplița, 7 jug. sesie, bir preotesc și stola uzitată.
4. Noșag, 7 jug. sesie, birul și stolele uzitate.

5. Valșoara 7 jug., birul și stolele normale.
6. Selișoara cu filia Stoenesa, venitele din coala B.

Cererile de concurs se vor așterne oficiului protopesc al Devii.

Deva, la 20 Decembrie 1924

Oficiul protopesc Deva.

Dr. Ioan Dobro,
protopop.

Nr. 639/1924

(2) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Apoldul de sus, tractul Mercurea, se publică al 3-lea concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Emolumentele: fasiunile din coala B. și 9 jug. porție canonică și 8 stărgini lemne de foc.

Reflecții să-și înainteze cererile de concurs instruite în regulă la oficiul protopesc al Mercurei în termenul indicat pe lângă observarea dispozițiilor reglementare, având a se prezenta în vre-o Duminică ori sâmbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 9 Ianuar 1925.

Oficiul protopesc ortodox român:

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare:

Din viețile Sfinților

de Episcopul Nicodem

Prețul: Lei 4.— plus porto postal Lei 2.—.

Crășma trează

(un program de luptă contra beției)

de Episcopul Nicodem

Prețul: Lei 4.— plus porto postal Lei 2.—.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1925

— Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri —

Conținutul acestui Calendar este următorul: Trupul este ca earba... Pomenirea lui Avram Iancu (cu numeroase ilustrații). Calendarul îndreptat. Să-ți cunoaștem! (pocăii). Întoarcere la biserică străbună. Icoane din biblie (Corabia lui Noe, Potopul, Turnul Babilon). Rugă (versuri). Darul crucii (povestire). Moartea Vocevodului (versuri). Graba strică treaba. Lăsați-vă de beaură! Zece porunci pentru mame. Copil cu cornițe. În atențiunea cititorilor. Fetițele: 1. Rostul pământului. 2. Ouă roșii. 3. Răspuns. — Glume. — Tărgurile. Anunțuri diferite.

Calendarul Bunului Creștin are următoarele chipuri: Avram Iancu. Casa lui A. Iancu în Vidra de sus. Neptii lui Avram Iancu. M. Sa Regele și I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae stând de vorbă cu poporul. M. Sa Regina și A. S. R. Principele Carol părăsind bibliotecă din Vidra. M. S. Regina intrând în casa lui Avram Iancu. M. Sa Regina în Vidra de sus. M. Sa Regina în Câmpeni. Terasă în fața casei Iancului. Prince Carol spre Gâina. Înaintea locuinței regale din Câmpeni. Tărâniș așteaptă pe MM. LL. Preș. Asociațiunii V. Goldiș la Vidra. — Icoane din Biblie. — Biserici călătoare. Din mormântul lui Tutankimion. Țigări care se beau. Bumbacul la rol. Un rege al grașilor.

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; însemnarea târgurilor, întocmite de pe luni, ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu *Șematismul* bisericii ortodoxe române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu *«Evidență»* pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catihetice și învățători, — și altă ediție *fără Șematism*.

Prețul: Ediția cu Șematism 32 Lei, — fără Șematism 12 Lei.

Plus porto postal Lei 5, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

— **Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat** —